

Т. О. ПОНОМАРЕНКО

**УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

2012

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Т.О. Пономаренко

**УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України як навчальний посібник для
студентів вищих навчальних закладів*

**Краматорськ
2012**

УДК 371.1:372

ББК74.14

П56

Рецензенти:

Борисов В.В.

– доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і методики технологічної підготовки Слов'янського державного педагогічного університету

Коротяєв Б.І.

– доктор педагогічних наук, професор кафедри природничо-математичних наук і педагогічних технологій Слов'янського державного педагогічного університету

П 82

Пономаренко Т.О.

Управління в системі дошкільної освіти: Навчальний посібник / Тетяна Олександрівна Пономаренко. – Краматорськ: КЕГІ, 2012. – 318 с.

ISBN 978 - 966 - 04 - 8

У навчальному посібнику розглядається проблема управління дошкільною освітою. Досліджуються теоретико-методичні засади управління освітою дітей дошкільного віку. Розкриваються зміст та особливості реалізації організації, планування, координації та контролю як функцій управління освітою дошкільнят. Культура управління діяльністю дошкільного навчального закладу розглядається як умова якості освіти дошкільників. Пропонуються практичні рекомендації щодо розробки навчально-методичного комплексу як способу реалізації ефективного управління в системі дошкільної освіти.

Навчальний посібник орієнтований на студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, викладачів, а також усіх, хто займається або цікавиться проблемою управління у галузі дошкільної освіти.

УДК 371.1:372

ББК 74.14

Рекомендовано до друку Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (лист № 1/11-10733 від 23.11.10)

ISBN 978 - 966 - 04 - 8

© Пономаренко Т.О., 2012

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ	
ОСВІТОЮ	8
1.1. Основні поняття теорії управління	8
1.2. Аналіз концептуальних підходів до управлінської діяльності	25
1.3. Закони, закономірності, принципи й методи управління	36
1.4. Управління навчально-виховним процесом як умова якості освіти дошкільнят	46
1.5. Культура управління як обов'язкова умова якості освіти	69
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ	
ДОШКІЛЬНОЮ ОСВІТОЮ	104
2.1. Організаційна функція управлінської діяльності	104
2.1.1. Довідково-методичні матеріали як умова реалізації організаційної функції	104
2.1.2. Адміністративно-господарська діяльність як засіб реалізації організаційної функції	114
2.1.3. Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу як результат реалізації організаційної функції	135
2.2. Планування як управлінська функція	174
2.3. Координуюча функція управлінської діяльності	201
2.4. Контроль як функція управління	210
РОЗДІЛ 3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ	
КОМПЛЕКС ЯК ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ ДОШКІЛЬНИМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ	235
3.1. Вироблення місії, принципів та цілей діяльності дошкільного закладу	236
3.2. Визначення моделі змісту дошкільної освіти	246
3.3. Розробка навчальних програм, планів, способів реалізації освітнього процесу	250
ЗАКЛЮЧЕННЯ	264
СЛОВНИК-ДОВІДНИК	269
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	283

ПОНОМАРЕНКО ТЕТЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА,

кандидат педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки
Краматорського економіко-
гуманітарного інституту.

Закінчила аспірантуру
науково-дослідницького
інституту дошкільного
виховання Академії
педагогічних наук СРСР ім.
О.В. Запорожця (м. Москва)
та докторантуру Луганського
національного педагогічного
університету ім. Тараса
Шевченка зі спеціальності
13.00.01 „Загальна педагогіка
та історія педагогіки”.

Захистила
кандидатську дисертацію з
проблеми морального виховання дітей дошкільного віку.
Опублікувала близько 70-ти наукових робіт. Працює над
докторською дисертацією на тему “Теорія і методика
формування управлінської культури керівників дошкільної
освіти”.

Нагороджена почесним знаком „Відмінник освіти
України”.

Навчальне видання

ПОНОМАРЕНКО ТЕТЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА

УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, викладачів, а також усіх, хто займається або цікавиться проблемою управління у галузі дошкільної освіти

За редакцією автора
Комп'ютерний макет – Москвіна Є.О.
Коректор – Сиротенко В.П.

Підписано до друку 28.05.2012
Формат 84 x108/32. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк ризографічний.
Умовн. друк. арк. 9,94
Наклад 300 примірників. Зам. № 3149

Видавництво ТОВ «Контраст»
м. Краматорськ